

Läsarens utveckling och framtid

Ökande behov av tillgänglighet

Läshjälpmiddel når i dag ett begränsat antal människor som har nedsatt läsförmåga. Läsaren har kapacitet att få mycket stor spridning eftersom det är en öppen webbaserad tjänst skapad med Design för Alla-perspektiv¹. De största skillnaderna mellan Läsaren och andra läshjälpmiddel är:

- Distributionen av media sker via streaming² i stället för att filer transporteras på USB-minnen eller CD-ROM-skivor till terminaler/spelare med förinstallerade läsprogram. Streaming ger ett mycket bättre upphovsrättskydd vilket uppskattas av innehållsleverantörerna.
- Tjänsten används på vanlig hemelektronik vilket gör att ingen specialutrustning krävs.
- Det grafiska gränssnittet är unikt anpassat för olika användares behov och för manövrering på olika terminaler.

Läsaren är attraktiv för både användare och innehållsleverantörer. Tjänstens design och funktionalitet passar även personer som inte har några funktionsnedsättningar. Sammantaget har Läsaren en stor potential för användning och spridning inom och utanför Sverige.

Inte bara böcker

Läsaren är i grunden en mediaspelare som kan spela upp olika typer av media såsom text, ljud och bild. Detta gör att användningen av Läsaren inte behöver begränsas till böcker. Den kan även omfatta tidningar, kurslitteratur med mera. Kravet på media som spelas upp i Läsaren är dock att det är producerat enligt DAISY-standard³ vilket normalt används vid hjälpmedelsproduktion. I kommande version av DAISY kommer troligen även stöd för videomedia att införas.

Läsaren som egen tjänst eller som funktion i andra hemsidor

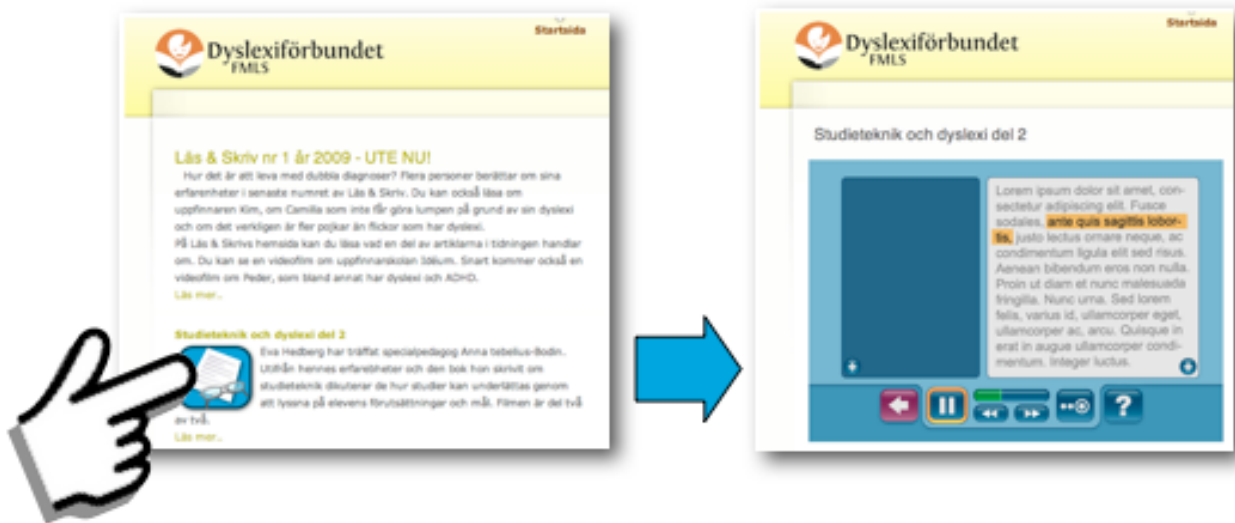
Läsaren är framtagen som en egen webbaserad tjänst och kan liknas vid en medieportal. Denna portal kan anpassas grafiskt för en organisations önskemål och innehållet kan anpassas till en viss målgrupp.

¹ Design för Alla innebär att anta ett helhetsperspektiv och ta hänsyn till alla olika människors behov i utformningen av samhällsliga funktioner, till exempel digitala tjänster, för att därigenom ge alla tillgång till dessa och möjligheten att delta på lika villkor. Design som inkluderar alla förutsätter naturligtvis en grundlig analys och förståelse för olika användares behov, vilket kan uppnås genom en aktiv brukarmedverkan under hela designprocessen.

² Streaming (strömmande media) eller "strömning" är uppspelning av ljud och videofiler på mottagarens dator eller mobiltelefon samtidigt som de överförs från Internet. Streaming används både för uppspelning av lagrade filer från webbplatser och för mottagning av direktsända evenemang på Internet.

³ DAISY står för Digitalt anpassat informationssystem och är en öppen, internationellt etablerad standard. DAISY är en digital teknik som strukturerar ljud, text och bild på ett sätt som gör det enklare att söka i och läsa texter. Den fungerar även bra för publicering av multimedia. För att läsa mer om DAISY-produktion se Förstudierapporten Strömmande läsning för alla.

Men Läsarens funktionalitet skulle även kunna användas som en mediaspelare på andra hemsidor, likt YouTube för uppspelning av till exempel videoklipp. Läsaren skulle alltså kunna fungera som en integrerad del i helt andra hemsidor.

Läsaren integrerad i andra hemsidor: Genom att trycka på Läsaren-ikonen bredvid artikeln aktiveras Läsaren-spelaren. Användaren får texten uppläst med Läsarens olika stödfunktioner.

Att kunna erbjuda Läsaren som en integrerad del (plug-in) på andra hemsidor skulle kunna ge mycket stor användarnytta. Ett krav är dock att hemsidans innehåll måste anpassas till DAISY-format för att det ska vara möjligt att spela upp innehållet med Läsarens spelare.

Fortsatt utveckling av Läsaren

Utvecklingsprojektet Vidareutveckling av Läsaren som finansierats av Post och telestyrelsen avslutades i början av juni 2009. Tjänsten Läsaren 2.0 och dess teknik kommer att fortsätta att utvecklas inom en rad områden finansierat av andra parter i olika projekt. Följande utvecklingsområden planeras (juni 2009):

- 1 Stöd för MS Internet Explorer (version 7.0). Detta har hittills inte prioriterats eftersom projektet har drivits i en anda av öppen källkod.
- 2 Förbättrad och förenklad funktionalitet för publicering av innehåll.
- 3 Integration med publiceringsverktyg (CMS) som Episerver och Drupal för ytterligare förenklad publicering med hjälp av dessa standardverktyg.
- 4 Läsaren utvecklas till en mediaspelare som kan användas som integrerad del (plug-in) på andra hemsidor.
- 5 Utöka serverns kapacitet för att klara en ökad användning och belastning.
- 6 Att skapa en driftstjänst för Läsaren för olika målgrupper och med anpassat innehåll.

Som ett första steg kommer två förbund för personer med funktionsnedsättningar, FUB⁴ Stockholm och Dyslexiförbundet FMLS⁵, att påbörja vidareutvecklingen. Detta gör att Läsaren får verkliga kund- och användarkrav från start.

⁴ FUB Stockholm- Förbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna i Stockholm. <http://www.fubstockholm.se>

⁵ Dyslexiförbundet för Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter. <http://www.fmls.nu>